

Ohje roturisteytysohjelman hyväksymisestä (Roturisteytysohje)

Kennelliiton hallituksen 4.5.2023 hyväksymä. Voimassa 4.5.2023 alkaen.

Roturisteytys

Roturisteytys on kahden eri rodun tai rotupopulaatiota edustavan koiran luvanvarainen parittaminen. Parituskumppaneista toisen tulee olla sitä rotua mihin roturisteytysjälkeläiset rekisteröidään.

Risteytysohjelma on ensisijaisesti tarkoitettu roduille, joissa ei ole tarpeeksi perinnöllistä vaihtelua tärkeiden, koiran hyvinvointiin vaikuttavien ominaisuuksien jalostamiseksi. Myös muita, Kennelliiton yleisessä jalostusstrategiassa mainittuja perusteita voidaan käyttää.

Roturisteytyshakemus

Kennelliitto hyväksyy rodulle risteytyksen rotujärjestön hakemuksen perusteella. Roturisteytyshakemuksen tulee olla hyväksytty rotujärjestön ja sen alaisen rotuyhdistyksen yleisessä kokouksessa.

Hakemuksen tulee sisältää vapaamuotoinen selvitys rodun tilasta sekä risteytystarpeesta Suomessa ja kansainvälisesti. Selvityksen taustatietona voidaan käyttää rodun jalostuksen tavoiteohjelmaa. Hakemuksessa esitetään lyhyesti mikä/mitkä rodut alustavasti risteytykseen on valittu, sekä lyhyet perustelut risteytykseen esitettyjen rotujen ja yksilöiden ominaisuuksista. Hakemuksessa esitetään risteytyksen tavoitteet ja suunniteltu eteneminen.

Hakemukseen liitetään rodun kotimaan lausunto ja rotujärjestön ja rotuyhdistyksen yleiskokouksen käsittelypäättös.

Risteytyksen perustelut hakemuksessa

1. Miksi risteytetään?

- rotukohtaisten, vakavien perinnöllisten sairauksien vähentäminen
- liioitellun ulkomuodon ja sen aiheuttamien ongelmien tervehdyttäminen
- normaalin alleelin tuominen rotuun, kun rodussa on pysyvästi jokin geneettinen ongelma
- luonteen tai käyttäytymisen ongelmien vähentäminen
- lisääntymiseen liittyvien ongelmien vähentäminen
- rodun yleisen elinvoiman parantaminen perinnöllistä vaihtelua lisäämällä (esim. immunologisten sairauksien riskin vähentäminen)
- käyttöominaisuuksien parantaminen

2. Mihin rotuun risteytetään?

- rotuun, jossa on omaan rotuun haluttuja ominaisuuksia

- rotuun, jolla ei ole samoja perinnöllisiä ongelmia yhtä yleisenä kuin omalla rodulla
- rotuun, joka on käyttöominaisuuksiltaan/käyttäytymiseltään mahdollisimman toivottu, tai vaihtoehtoisesti neutraalisti käyttäytyvä rotu, jossa ei esiinny mitään vahvoja käyttäytymisen ääripiirteitä
- perinnöllisen vaihtelun lisäämiseksi valitaan jokin mahdollisimman terve, ongelmaton ja geneettisesti monimuotoisempi rotu.

Projektisuunnitelma

Kun roturisteytysohjelman hakemus on hyväksytty Kennelliitossa, tulee rotujärjestön esittää Kennelliitolle hyväksyttäväksi yksityiskohtainen projektisuunnitelman.

Suunnitelmassa on seuraavat tiedot:

1. Yhteenveto
2. Rodun esittely ja taustatiedot
3. Projektin painopistealueet ja roturisteytystavoitteet
4. Rodussa esiintyvien perinnölliset sairaudet ja ominaisuudet
5. Suunnitellut risteytysrodut, sekä niiden yleiset rotuominaisuudet
6. Vaatimukset risteytyksiin käytettäville yksilöille ja yhdistelmille
7. Risteytysten toteutus (F1-F4)
8. Roturisteytysyksilöiden jatkojalostus ja seuranta
9. Sitoutumiset
10. Aikataulu ohjelman toteuttamiselle

Risteytysten toteuttaminen

Suunnitellun pentueen kasvattaja anoo Kennelliitolta projektisuunnitelman mukaisesti luvan kunkin risteytyspentueen toteuttamiseksi.

Risteytykseen käytettävien yksilöiden on täytettävä oman rotunsa PEVISA-ehdot ja JTO-suositukset. Lisäksi voidaan risteytysrodulta vaatia tutkimuksia tavoitellun ominaisuuden parantamiseksi.

Yhdistelmien on täytettävä koirarekisteriohjeen vaatimukset.

Ensimmäisen sukupolven (F1) risteytyskoirat rekisteröidään FCI:n ulkopuoliseen roturisteytysrekisteriin.

Suunnitellun pentueen kasvattaja yhdessä rotujärjestön kanssa anoo Kennelliitolta luvan kunkin risteytysjälkeläisen jalostuskäyttöön. Risteytyskoirista jalostukseen ehdotettujen koirien tulee täyttää rodun PEVISA-ehdot ja JTO-suositukset terveyden ja luonteen osalta, koirarekisteriohjeen vaatimukset sekä vastata Kennelliiton yleisen jalostusstrategian linjauksia.

Suositus risteytysjälkeläisten maksimimäärälle on 2–5 % neljän vuoden ajanjaksolla rekisteröidyistä koirista.

Määrä riippuu oman rodun tilanteesta, risteytettävien rotujen lukumäärästä sekä risteytyksen tavoitteista ja tulee tarkentua projektin edetessä.

Seurantaraportti

Kennelliitto yhteistyössä rotujärjestön/rotuyhdistyksen kanssa kutsuu F1 jälkeläiset viralliseen käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastukseen niiden täytettyä kaksi vuotta tai viimeistään ennen suunniteltua jalostuskäyttöä. Samalla kasvattaja tai rotuyhdistys raportoii pentujen terveydentilasta. Tämän jälkeen toimitetaan ensimmäinen seurantaraportti Kennelliittoon.

Risteytyspentueiden seurannassa selvitetään

- tavoitteiden toteutuminen
- risteytysyhdistelmien määrä ja laatu
- mahdolliset ei-toivotut ominaisuudet risteytyksistä
- tiedot narttujen tiineydestä ja synnytyksistä sekä pentujen kehityksestä ja mahdolliset poikkeamat
- jälkeläisten eläinlääkärikäyntien syyt sairauksien osalta.
- vanhempien ja niiden risteytysjälkeläisten osalta tehdään yhteenveto terveys- ja käyttäytymiskyselyistä jälkeläisten ollessa 3–4-vuotiaita.

Jatkokäyttöön valittujen, risteytystaustaisten koirien jälkeläisistä toimitetaan Kennelliittoon seurantaraportti projektisuunnitelman mukaisesti.

Ohjeesta poikkeaminen

Tästä ohjeesta voidaan poiketa Kennelliiton hallituksen päätöksellä.